ANCHETĂ

LA CE VÎRSTĂ, CUM ŞI CINE ÎNVAŢĂ COPIII TEHNICA INDIVIDUALĂ ?

Acţiunea de ridicare a valorii fotbalului nostru a fost întărită în ultimul timp de către Federaţia română de fotbal printr-o preocupare lărgită, organizată şi controlată pentru pregătirea viitoarelor generaţii de fotbalişti. În această direcţie centrele de copii şi juniori sînt prime realizări importante pe drumul pregătirii unor tineri fotbalişti care la expirarea vîrstei junioratului să cunoască tainele tehnicii, să posede o tehnică individuală fără cusur, aptă pentru însuşirea măiestriei.

Este cunoscut faptul că internaţionalii români valoroşi au început să practice fotbalul de la vîrstă timpurie, ca Petschowski, Ozon, Constantin, sau mai recent, Dumitriu, ca să dăm numai cîteva exemple. Aceştia, la vîrsta de 10 ani erau capabili de jonglerii cu mingea şi, de aceea, mai tîrziu s-au dezvoltat cu uşurinţă, numele lor fiind mereu pe buzele iubitorilor de fotbal.

Recentul campionat mondial a arătat de asemenea că aproape fără excepţie fotbaliştii din cele 16 ţări participante la turneul final au demonstrat o tehnică modernă de un înalt nivel, fină şi de o mare precizie, păstrată în ciuda vitezei, ciocnirilor inevitabile şi poziţiilor dezechilibrate. Mulţi din aceştia au declarat ziariştilor că au început fotbalul din copilărie.

Fără îndoială că acesta este drumul de succes, pe el sînt numeroase dificultăţi care trebuie învinse, căci numai centrele de copii nu pot rezolva singure problema atragerii copiilor la învăţarea fotbalului. **Organizarea timpului liber al copiilor, terenurile de joc, concursul şcolii şi al părinţilor, găsirea mijloacelor cele mai nimerite pentru pregătirea lor, cum şi cine să-i pregătească în mod corespunzător de la bun început, iată numai cîteva aspecte ale noii noastre anchete.**

Aşteptăm răspunsurile tuturor acelora care sînt interesaţi în această acţiune de cea mai mare însemnătate pentru formarea unor valori ridicate în fotbal. În afara specialiştilor, despre al căror aport la anchetă sîntem convinşi, **aşteptăm şi răspunsurile părinţilor, profesorilor şi conducerilor şcolilor care au început să sprijine din ce în ce mai mult practicarea fotbalului de către elevi.**

La 12 ani, un bagaj personal de cunoştinţe — declară Ozon

Însuşirea multilaterală a elementelor tehnice care să situeze un jucător de fotbal printre virtuoşi se capătă cu multă greutate şi în timp. De aceea, cred că nu se poate vorbi despre un moment şi un factor anume, care să fi determinat atingerea treptei de sus a măiestriei sportive, ci mai de grabă de o suită de momente, posibilităţi, situaţii, factori, care găsindu-se la îndemîna fotbalistului, îl ajută pe acesta să-şi desăvîrşească talentul.

Nu am făcut excepţie de la acest fenomen. De multe ori m-am întrebat şi eu care au fost elementele ce au influenţat în măsură hotărîtoare pregătirea mea fotbalistică şi am ajuns la această concluzie: VIZIONAREA PERMANENTĂ A PARTIDELOR DE DIVIZIE ŞI JOCUL LA DOUĂ PORŢI, AMBELE FĂCUTE DE LA CEA MAI FRAGEDĂ VÎRSTĂ.

Mai întîi, despre primul element.

Acum vreo 30 şi ceva de ani, pe cînd eram doar o sfîrleză de copil, nu lipseam de la jocurile fotbaliştilor mari din cartierul meu — Obor. Îi urmam pretutindeni. Pe ploaie, vînt, ninsoare, eram prezent întotdeauna într-un colţ al terenului, înfiorat de frumuseţea jocului, fascinat de jucători, de mişcările lor specifice, de aplauzele publicului, de tremurul plasei în momentul golului şi în general de întreaga ambianţă, mereu altă, a fiecărui meci.

Eram numai ochi la tot ceea ce făceau jucătorii, pentru ca apoi să-i pot imita în „miuţele" noastre. Vizionarea neîntreruptă a meciurilor de divizie, şi asta cu preţul cîtorva nuiele luate pe spinare în cazul în care nu mă lua cu el vreun „nenea", mi-a deschis un asemenea apetit pentru fotbal, mi-a încadrat de fiecare dată jocul centrului înaintaş într-o lumină atît de strălucitoare, încît absolut nimic nu m-ar fi putut întoarce din drum.

În perioada aceasta de contact vizual neîntrerupt cu jocul de fotbal, s-a născut şi consolidat în mine hotărîrea nestrămutată de a deveni un fotbalist bun. În perioada aceea s-a format şi s-a împlinit marea mea dragoste pentru acest joc, simţămînt ce nu avea să mă mai părăsească vreodată, transmiţîndu-mi mereu forţă şi putere de muncă în pregătire.

Concluzia: SĂ LĂSĂM COPIII SĂ VIZIONEZE MECIURILE DE CATEGORII SUPERIOARE! Nu toţi, probabil, se vor simţi atraşi de fotbal. Dar cei ce i se vor dedica, fiţi siguri, vor avea ce învăţa.

Despre al doilea element.

Nu e străin de primul. Tot ce observam şi reţineam din meciurile de divizie văzute, încercam apoi să aplic pe micile noastre imperii de ciulini şi gropi.

A fost perioada, în care exerciţiul făcut cu continuitate şi în condiţii de loc avantajoase, mi-au creat o serie de mişcări reflexe în mînuirea mingii, în alergare, tras la poartă etc., toate însumînd — bune şi rele — **bagajul personal cu care am pornit pe drumul afirmării ca fotbalist.** Un asemenea bagaj îl aveam la vîrsta de 11—12 ani. El a constituit un adevărat fundament în care s-au înfiripat noile cunoştinţe fotbalistice, s-au cizelat altele, astfel că munca antrenorilor şi evoluţia mea viitoare au fost mult uşurate. La 14 ani am fost legitimat în echipa de juniori, iar la 16 ani şi jumătate făceam parte din prima echipă a clubului „Unirea Tricolor". Cu alte cuvinte, la această vîrstă eram un jucător format. După aceea, pînă în ziua cînd am spus adio gazonului, **nu am făcut decît să-mi desăvîrşesc cunoştinţele fotbalistice, să le menţin în pas cu evoluţia generală a acestui joc,** activitate care însă, am impresia, depăşeşte cadrul prezentei anchete.

Cît mai multe mingi şi jaloane!

Antrenorul I. Costea, fostul internaţional al echipei Rapid, se dedică de mai bine de 13 ani şi în prezent pregătirii copiilor. Mulţi, foarte mulţi i-au trecut prin mînă, unii dintre ei ajungînd în primul campionat al ţării. Coe Dan, Dumitriu, Grăjdeanu, Dinu, Pavlovici sînt doar cîţiva care au învăţat a—b—c-ul fotbalului sub supravegherea antrenorului Costea. Competenţa discuţiei fiind asigurată i-am dat cuvîntul:

— Noul subiect de investigaţie al revistei îl consider deosebit de actual. Mai ales acum după ultima ediţie a Campionatului mondial de fotbal care a arătat cu prisosinţă că **fără o tehnică individuală ireproşabilă nu se poate atinge un nivel mondial în fotbal.** Trebuie să arătăm deschis că nu întîmplător avem azi jucători care dovedesc mari carenţe atunci cînd sînt puşi în situaţia de a rezolva cu mijloace tehnice anumite elemente de joc. De aceea opinez că **prima cărămidă la fundamentul tehnicii individuale a copiilor să fie aşezată încă de la vîrsta de zece ani.** Atunci se pot corecta uşor deprinderile greşite cu care ei vin la centru, pot fi modelate şi canalizate însuşirile lor native. Aici, un factor determinant, desigur, are pregătirea profesională a antrenorului, puterea lui de a transmite fără greşală cele ce urmează a fi învăţate.

— Cum ar trebui să se facă această pregătire?

— Experienţa demonstrează că lucrul individual cu balonul prezintă o mare însemnătate. La noi, la centru, fiecare copil îşi are mingea sa cu care execută exerciţiile cerute de antrenori. În timpul pregătirii se folosesc şi diverse aparate şi jaloane pentru conducerea balonului şi precizia trasului la poartă. Lecţiile sînt în aşa fel alcătuite încît pe nesimţite copiii fac în acelaşi timp şi pregătirea fizică. Şi pentru ca şedinţele de instruire să nu devină plictisitoare se organizează jocuri pe durate reduse, în care accentul este pus tot pe tehnica individuală: pasarea balonului din viteză, trasul la poartă prin folosirea ristului interior şi exterior cu ambele picioare, lovirea balonului cu capul prin plonjon şi altele. În încheiere aş vrea să atrag atenţia asupra răbdării, perseverenţei şi tactului, necesare în pregătirea copiilor.

Ion Voinescu, Vasile Zavoda şi Victor Dumitrescu, profesori sîrguincioşi

La baza sportivă a Clubului Steaua, zarvă multă. Pe cele trei terenuri zeci de copii în tricouri multicolore aleargă după minge. Într-un asemenea decor l-am găsit pe Romeo Catană, şeful centrului, căruia i-am adresat următoarele întrebări:

— *Care este vîrsta cea mai propice la care copiii îşi pot însuşi cel mai bine procedeele tehnice ale sportului cu balonul rotund?*

— Vîrsta cea mai indicată la care aceştia pot începe pregătirea organizată este între 10 şi 12 ani, cu condiţia ca ei să fi acumulat anterior un minim de cunoştinţe. Pe acest criteriu s-a făcut, de altfel, şi selecţionarea celor 60 de copii care lucrează în cadrul centrului nostru. Mai mult, la această vîrstă copiii au nevoie de cît mai multe jocuri pe teren redus, dîndu-li-se astfel posibilitatea de a se întîlni cît mai des cu mingea în scopul justei lor orientări în teren şi asimilării unui bagaj cît mai mare de cunoştinţe tehnice. Toate antrenamentele le afectăm jocurilor, mai puţin unul care este exclusiv de învăţare a tehnicii.

— *Ce calităţi trebuie să îndeplinească un antrenor de copii?*

— În primul rînd să ştie meserie, să dovedească că este un bun cunoscător şi executant al tuturor procedeelor tehnice. Nu întîmplător ,la noi, jucători cu mare experienţă au fost îndrumaţi să se ocupe de iniţierea copiilor. Astfel, Al. Apolzan se ocupă de grupa copiilor între 10—11 ani; Victor Dumitrescu de grupa celor de 12—13 ani, iar I. Voinescu şi V. Zavoda de grupa celor de la 14 ani în sus. De reţinut că această calitate nu trebuie despărţită de o a doua, care este esenţială şi anume: aceea de pedagog. Dacă am putea spune antrenorul trebuie să fie ca un al doilea părinte al micuţilor jucători. El are datoria să se intereseze îndeaproape şi de celelalte activităţi ale elevului său, de situaţia şcolară, familiară şi de felul cum îşi petrece timpul liber, într-un cuvînt să ştie să-şi apropie copiii, să le inspire încredere, să se facă respectat.

Iată de ce absolvenţii junioratului nu au o tehnică perfecţionată

Fost jucător la echipa Gloria Bucureşti, care-şi avea „fief"-ul în Calea Plevnei şi care a dat numeroşi jucători fotbalului (Mişu Flamaropol, Eugen Iordache, Gică Popescu etc.), Ion Bălănescu a devenit cu anii un antrenor specializat în lucrul cu copiii şi juniorii. Poate amintirile propriei copilării l-au apropiat mai mult de tinerele vlăstare care au îndrăgit fotbalul şi l-au îndemnat să se dedice acestei activităţi. Cert este că are în acest domeniu o practică îndelungată şi o experienţă bogată, care-i permit să trateze cu uşurinţă şi competenţă, orice problemă sau aspect al activităţii tinerilor fotbalişti. De altfel, în calitatea sa de antrenor federal, Ion Bălănescu se ocupă tocmai de acest important sector. Se înţelege că în asemenea condiţiuni, discuţia pe tema noastră nu l-a pus deloc în încurcătură. Dimpotrivă. Răspunsul solicitat a fost cît se poate de precis şi clar la întrebarea: DE CE LA TERMINAREA JUNIORATULUI TINERII JUCĂTORI NU AU O TEHNICĂ INDIVIDUALĂ PERFECŢIONATĂ?

„Este o problemă care ne preocupă de foarte mult timp — **ne-a spus antrenorul Bălănescu** — şi care continuă să-şi păstreze actualitatea. După părerea mea, cauzele sînt, pe scurt, următoarele:

1. **Foarte puţine secţii fruntaşe de fotbal acordă încredere şi importanţă acţiunii de formare a unor cadre tinere, pentru „uz propriu" ca să spun aşa.** Şi subliniez acest lucru pentru că este de mare importanţă. Fără un astfel de obiectiv, munca de pregătire a elementelor tinere (copii şi juniori) aproape că rămîne fără conţinut practic. Din acest punct de vedere nu pot cita, din păcate, prea multe exemple demne de urmat: U.T.A., Rapid Bucureşti şi Universitatea Cluj sînt după mine, singurele echipe care desfăşoară o activitate de formare a unor cadre proprii.

2. **Prea puţine secţii de fotbal sînt încadrate cu antrenori specializaţi în această muncă, care să se ocupe mult şi exclusiv de pregătirea şi formarea tinerilor jucători.** Pentru a preîntîmpina orice confuzie am să precizez că multe secţii au antrenori calificaţi, pentru echipele de copii şi juniori, dar aceşti antrenori nu se ocupă exclusiv de aceste formaţii, ci îşi împart timpul şi cu alte preocupări sau alte munci similare. Cu două sau maximum trei antrenamente pe săptămînă nu poate fi vorba de o instruire completă. Fără antrenamente zilnice nu se poate învăţa tehnica individuală la nivelul cerinţelor fotbalului de performanţă.

3. **Procesul de instruire a copiilor şi juniorilor nu este urmărit, îndrumat şi controlat, în majoritatea cazurilor, de către tehnicienii principali ai secţiilor.** Importanţa unei asemenea activităţi cred că nu mai e nevoie s-o subliniez.

4. **Secţiile de fotbal nu dispun de suficient echipament şi material sportiv,** necesar — fără discuţie — atunci cînd se lucrează cu mulţi copii şi juniori. În primul rînd nu au atîtea mingi cît e nevoie. Pe de altă parte, ar trebui mai multă preocupare pentru amenajarea de mici terenuri, acolo unde posibilităţile permit aşa ceva.

5. **Există mai mult o preocupare pentru rezultatele competiţiilor, deci obiective imediate, decît grijă pentru învăţarea şi perfecţionarea tehnicii.** Aceasta duce la scurtarea procesului de instruire şi ca o consecinţă, la promovarea unor tineri cu tehnică incomplet formată. Se pune prea mult accent pe pregătirea ECHIPEI pentru competiţie, şi prea puţin pe formarea de JUCĂTORI compleţi, în vederea promovării lor în primele loturi.

6. **În şcoli, nu se realizează o muncă satisfăcătoare din acest punct de vedere din lipsă de spaţiu, timp şi oameni calificaţi.** Dar, în condiţiile existente, fotbalul ar primi un ajutor deosebit dacă profesorii de educaţie fizică şi-ar îndrepta atenţia spre formarea deprinderilor motrice, pe care antrenorii de fotbal să grefeze calităţile tehnice".

Discuţia cu antrenorul Ion Bălănescu nu s-a limitat la cele de mai sus. Ea a abordat şi alte aspecte, la fel de importante. Dar asupra lor vom reveni cu alt prilej.

Pe stadionul din Giuleşti, viitorii fotbalişti, antrenaţi de profesorul Belizna, exersează lovitura cu capul. Foto: PETRE COZIA